

n.remissvar@regeringskansliet.se
Lotta-lewin-pihlblad@regeringskansliet.se
N2020/03167

Svar på remiss från Näringsdepartementet gällande Utvinning ur alunskiffer Kunskapssammanställning om miljörisker och förslag till skärpning av regelverket SOU 2020:71

Region Dalarna finner att förslagen i betänkandet SOU 2020:71 inte till fullo svarar upp till Kommittédirektiv 2020:26 om Skärpning av regelverket för när utvinning av metaller och mineral från alunskiffer får ske.

I direktivet anges att "Förslagen om hur regelverket kan skärpas ska därför vara förenliga med och verka för att Sverige även i fortsättningen ska vara ett föregångsland för en hållbar utveckling inom mineralnäringen,..."

Alunskiffer har en särställning inom svenskt bergsbruk och kräver en särskild reglering. Dess komplexa sammansättning och egenskaper innebär betydande miljörisker i samband med brytning, utvinning och avfalls- hantering om det inte vidtas tillräckliga skyddsåtgärder för att förhindra att metaller frigörs. Detta kompliceras av att miljöriskerna vid bearbetningen är svårbedömda och dessutom varierar från fyndighet till fyndighet. Detsamma gäller valet av lämpliga skyddsåtgärder.

Det finns både stora kunskapsluckor kring miljö- och hälsorisker och ett stort behov av teknikutveckling för att en hållbar bearbetning av alunskiffer skall kunna säkerställas.

Utredningen bör därför ges ytterligare tid för att beskriva förslag till en stegvis utveckling av hur utvinningen av innovationsmineral ur alunskiffer på sikt kan infogas i "en hållbar utveckling inom mineralnäringen"

Utredningen bör utvidgas för att

- komplettera det aktuella förslaget för att ytterligare skärpa regelverket för utvinning ur alunskiffer med syfte att uppnå en resurseffektiv hantering av utbrutet material och förhindra att det skapas nya områden med förorenad mark.

- beskriva möjligheterna med och föreslå hur översyn av skatteregler och lagstiftning kan underlätta sekundärutvinning av innovationsmetaller ur alunskiffer och andra sekundära källor
- beskriva möjligheterna och föreslå hur sekundärutvinning av innovationsmetaller ur alunskiffer och andra sekundära källor samt primärutvinning av innovationsmetaller från andra malmtyper än alunskiffer kan användas till den kunskaps- och teknikutveckling som behövs för att kraven på hållbar primärutvinning ur alunskiffer, inklusive avfallshantering och återställande av brytningsplats ska klaras.

I Dalarna är gruvnäringen en viktig näring med stor betydelse för regionens sysselsättning. Utredningen förmedlar potentialen för skapandet av jobb och tillväxt genom gruvverksamhet.

Region Dalarna välkomnar utredningens förslag om kartläggning och offentliggörande av innehåll i befintligt avfall från alunskiffer och vi ställer oss även mycket positiva till fortsatt forskning, projekt och andra typer av innovativa satsningar som driver på utvecklingen av sekundärutvinning, som ligger helt i linje med Sveriges och EU:s ambitioner för övergången till det hållbara cirkulära samhället.

Utredningen understryker att återvunna material kan utgöra viktiga bidrag både för att minska miljöpåverkan och importberoendet inom EU samt öka konkurrenskraften. Tillgången till innovationskritiska metaller och mineraler är en viktig nyckel för utvecklingen av grön teknik, som i sin tur är en avgörande pusselbit för att nå klimatmålen.

Ulf Berg

Ordförande Regionstyrelsen